

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

NOVICE MREŽE NVO ZA ZDRAVJE IN OSTALE NOVICE

[Mobilna aplikacija ŠUR](#)

Ali poznate **mobilno aplikacijo ŠUR (šola, ulica, razvoj) za mlade**? Aplikacijo smo razvili z namenom **pomoči mladim in mlajšim odraslim** na področju **zmanjšanja rabe psihoaktivnih snovi (tobaka in alkohola), zdrave prehrane in gibanja ter pozitivne samopodobe**.

Uporabniki lahko postavijo anonimno vprašanje s področja vseh naštetih tem in strokovnjaki jim bodo odgovorili. Aplikacija je na voljo za prenos na povezavi: <https://sur.zadihaj.si>. Aplikacijo smo razvili v okviru programa Erasmus+, njen razvoj pa nadaljujemo ob podpori Ministrstva za zdravje.

[Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije](#)

Konzorcij vsebinskih mrež nevladnih organizacij Slovenije, katerega članica je tudi mreža »NVO varujejo naše zdravje«, ki jo vodi SZOTK, ureja spletno stran www.nevladni.info, kjer najdete sveže novice o delu vsebinskih mrež ter njihovem vplivu na oblikovanje javnih politik.

Prepoznavnost in doseg Konzorcija krepimo tudi preko uradnih profilov na družbenih omrežjih:

Facebook: facebook.com/profile.php?id=61571496551789

X (Twitter): x.com/Vsebinci_NVO

LinkedIn: linkedin.com/company/konzorcij-vsebinskih-mrež-slovenije

Vljudno vas vabimo, da **sledite/všečkate** družbena omrežja Konzorcija, **delite objave** na svojih omrežjih in **povabite** tudi druge, da se nam pridružijo.

Z vašo podporo bomo povečali prepoznavnost dela vsebinskih mrež ter okrepili glas nevladnih organizacij v Sloveniji in širše.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Sporočilo za javnost: FASD: Javnozdravstveni izziv, ki ga je mogoče v celoti preprečiti](#)

Slovensko združenje za nenalezljive bolezni (ZKNB), katerega soustanoviteljica je tudi Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, je ob **mednarodnem dnevu spektra fetalnih alkoholnih motenj** objavilo sporočilo za javnost.

Izpostavili smo: »Ob mednarodnem dnevu spektra fetalnih alkoholnih motenj (FASD) opozarjamo na resnost posledic prenatalne izpostavljenosti alkoholu, ki jih medicinska in javnozdravstvena skupnost že desetletja prepoznava kot enega ključnih, a povsem **preprečljivih vzrokov nevroloških in razvojnih motenj pri otrocih**. Raziskave nedvoumno dokazujejo, da **ni varne ravni rabe alkohola med nosečnostjo**; že manjše količine lahko povzročijo trajne spremembe v razvoju ploda.

Fetalni alkoholni spekter motenj (FASD) zajema heterogeno skupino kliničnih posledic, ki se izražajo na nevrokognitivni, vedenjski, somatski in morfološki ravni. Pri prizadetih posameznikih se pogosto ugotavljajo izraziti nevrokognitivni primanjkljaji, med katerimi prevladujejo **učne težave, motnje pozornosti ter oslabljen delovni spomin**. Vedenjski in čustveni profil praviloma zaznamujejo **impulzivnost, motena regulacija čustev in otežena socialna integracija**. Na telesni ravni se pojavljajo različne organske okvare, kot so **prirojene srčne anomalije, malformacije ledvic in kostno-mišičnega sistema ter senzorične motnje, zlasti na področju vida in sluha**. Pri manjšem deležu posameznikov so prisotne tudi značilne **obrazne dismorfije**, ki lahko olajšajo prepoznavanje sindroma, a niso diagnostično obvezne.«

Celotna izjava je na voljo na [tej povezavi](#).

[Svetovni dan preprečevanja samomora – 10. september](#)

10. septembra vsako leto obeležujemo svetovni dan preprečevanja samomora. Zadnji dve leti poteka pod geslom »**Spreminjajmo razumevanje samomora**«, ki poudarja pomen **zmanjševanja stigme ter spodbujanja odprtih pogovorov** kot ključnega pristopa k preprečevanju samomorov. Po podatkih NIJZ je v letu 2024 v Sloveniji za samomorom umrlo 363 ljudi (275 moških in 88 žensk). Vodja programskega odbora za preprečevanje samomora Saška Roškar je povedala, da je odbor v zadnjem desetletju zaznal nihanja, vendar je splošno opazen trend upadanja.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Evropski teden mobilnosti](#)

Med 16. in 22. septembrom 2025 je potekal **Evropski teden mobilnosti**, vodilna kampanja Evropske komisije za ozaveščanje o trajnostni mobilnosti v mestih. Letošnja, že 24. izvedba, je potekala pod sloganom »**Mobilnost za vse!**« in poudarja pomen dostopnega, varnega ter zdravega prevoza za vse prebivalce, ne glede na dohodek, starost ali zmožnosti. V kampanjo, katere vrhunec je **Dan brez avtomobila**, se vsako leto vključuje vse več mest; leta 2024 je sodelovalo več kot 2500 mest po svetu in 120 slovenskih občin, ki skupaj pokrivajo kar 85 % prebivalcev Slovenije.

[September - Svetovni mesec Alzheimerjeve bolezni](#)

Mesec september je **svetovni mesec Alzheimerjeve bolezni**, letos že 14. leto zapored. Mednarodno kampanjo vodi organizacija Alzheimer's Disease International (ADI). Letošnja kampanja je potekala pod sloganom »**Pomenimo se o demenci! Pomenimo se o Alzheimerjevi bolezni!**«, ki poudarja **pomen odprtega pogovora o bolezni**. Raziskava ADI iz leta 2024 je razkrila, da kar 80 % splošne javnosti in 65 % zdravstvenih delavcev še vedno zmotno verjame, da je demenca normalen del staranja. Zato letošnja kampanja želi premagati zadržanost, oklevanje in strah ter spodbuditi ljudi, da se opogumijo, postavljajo vprašanja, iščejo informacije in poglobljajo svoje znanje o demenci in Alzheimerjevi bolezni

[Izbor predstavnice v Evropskem ekonomsko-socialnem odboru za obdobje 2025-2030](#)

Februarja 2025 je bila za **predstavnico nevladnih organizacij v Evropskem ekonomsko-socialnem odboru** za obdobje 2025-2030 (EESO 2025-2030) imenovana Ajda Pistotnik, direktorica in soustanoviteljica društva Policy Lab. Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je posvetovalno telo Evropske unije, ki s strokovnimi nasveti pomaga Evropski komisiji, Svetu in Evropskemu parlamentu.

[Seznam krvodajalskih akcij v mesecu OKTOBRU najdete tukaj.](#)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

ZANIMIVE NOVICE S PODROČJA ZDRAVJA IN OKOLJA PO SVETU

Španija: Prepoved kajenja na javnih površinah

Španska vlada je odobrila osnutek zakona, s katerim bi **omejili kajenje na javnih površinah, kot so igrišča, plaže, terase lokalov in restavracij, športni centri, stadioni, avtobusna postajališča in izobraževalne ustanove**. Prepoved bi veljala tako za klasične cigarete kot tudi elektronske cigarete. Predlog zakonodaje predvideva tudi **strožji nadzor nad prodajo in oglaševanjem elektronskih cigaret**. Trenutno je v javni obravnavi, po njenem zaključku pa bo vlada preučila prejete predloge za morebitne dopolnitve. Kdaj bodo ukrepi dejansko stopili v veljavo, še ni znano, saj mora zakon potrditi tudi španski parlament. Predlogu zakona ostro nasprotujejo gostinci in hotelirji. Španska ministrica za zdravje Monica Garcia je ob predstavitvi predloga zakona dejala: *»Javno zdravje bomo vedno postavili pred zasebne interese. Vsakdo ima pravico dihati čist zrak in živeti dlje in bolje.«*

EU: Slovenija med državami, ki podpirajo višje davke na alkohol

Šest držav članic EU, med njimi tudi Slovenija, poziva Bruselj, naj v okviru prihajajočega načrta Evropske komisije za zdravje srca in ožilja sprejme **ukrepe za zmanjšanje porabe alkohola: od višjih davčnih obremenitev do strožjih pravil glede oglaševanja**.

Interni dokument, v katerega je imel vpogled *Politico*, navaja, da so na nedavni okrogli mizi o srčno-žilnih boleznih, ki jo je organizirala Evropska komisija, **Slovenija, Belgija, Avstrija, Latvija, Francija in Španija izrazile zaskrbljenost zaradi škodljivih učinkov alkohola**.

Slovenija se je zavzemala za bolj odločne ukrepe EU na področju politik, povezanih s tobakom, hrano in alkoholom. Belgija je izpostavila, da bi bilo treba nadgraditi ukrepe iz Evropskega načrta za boj proti raku, kot je revizija Direktive o tobačnih izdelkih in novih ukrepov glede alkohola. Avstrija je poudarila potrebo po celovitih ukrepih, ki temeljijo na dejavnostih zdravja, med drugim tudi na urejanju komercialnih okolij, kjer so tobak, alkohol in visoko predelana hrana lahko dostopni. Latvija je izpostavila uvedbo višjih trošarin ter strožjih pravil glede oglaševanja alkohola. Francija je poudarila glavne izzive, ki jih je najučinkoviteje reševati na ravni EU, ter poudarila pomen ukrepov na področju obdavčitve tobaka in alkohola.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

Španija pa je poudarila nujnost napredka pri regulaciji socialnih in komercialnih dejavnikov, ki vplivajo na zdravje v povezavi s hrano, alkoholom in tobakom.

Trenutno je **edina zahteva EU za proizvajalce alkohola obvezna označba vsebnosti alkohola po volumnu**. Evropska komisija je v prejšnjem mandatu v okviru strategije »Od vil do vilic« predlagala **dodatno obvezno označevanje hranilnih vrednosti in zdravstvenih opozoril na alkoholnih pijačah**, vendar pobuda ni prejela podpore držav članic, saj so ji močno nasprotovale tiste z velikimi vinskimi in pivovarskimi industrijami.

Raziskava: Škoti bodo bolj verjetno zmanjšali rabo alkohola, če to storijo prijatelji

Nova raziskava, ki jo je izvedla dobrodelna organizacija Drinkaware, je pokazala, da so **Škoti skoraj dvakrat bolj uspešni pri zmanjševanju pitja alkohola, če poznajo nekoga, ki je že poskušal zmanjšati svojo porabo alkohola**. Med tistimi, ki so poznali nekoga, ki je v preteklem letu poskušal zmanjšati pitje alkohola, je kar 56 % poskusilo enako. Pri tistih, ki niso poznali nikogar, ki bi zmanjšal pitje alkohola, pa je ta delež znašal le 30 %.

Karen Tyrell, glavna izvršna direktorica organizacije Drinkaware, je dejala: *»Naše raziskave kažejo, da lahko korak, ki ga naredijo prijatelji ali družina, deluje kot močan **spodbujevalec**, da storite enako. Ustvarja učinek valovanja, ki ljudi opolnomoči za zmanjšanje pitja. Izkoriščanje teh spoznanj je bistveno za zmanjšanje škode zaradi alkohola, še posebej, ker Škotska vse bolj stremi k pristopu, ki temelji na skupnosti, kot je opredeljeno v strategijah javnega zdravja in socialne oskrbe.«*

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

WEBINARJI, KONFERENCE IN OSTALI DOGODKI

[Okrogla miza Osamljenost med starejšimi – spregledana epidemija sodobne družbe: kako naprej? – 30. september 2025](#)

Okrogla miza ob **mednarodnem dnevu starejših (ki ga obeležujemo 1. oktobra)** na temo **osamljenosti med starejšimi** je potekala v okviru Festivala za tretje življenjsko obdobje. Okrogla miza je obravnavala **problem osamljenosti, predvsem med starejšimi, in njene posledice za duševno in telesno zdravje**. Udeleženci so razpravljali o trenutnem stanju v Sloveniji, potrebi po nacionalni strategiji, vlogi prostovoljcev in nevladnih organizacij ter o tem, kako bolje nasloviti osamljenost in socialno izključenost. Dogodek je poudaril, da gre za pomembno družbeno vprašanje, ki zahteva sistemske ukrepe države.

NAPOVEDNIK DOGODKOV

[10. Evropska konferenca o tobačni kontroli \(European Conference on Tobacco Control\) – 22.–24. oktober 2025](#)

10. Evropska konferenca o tobačni kontroli (*10th European Conference on Tobacco Control*) bo letos potekala v soorganizaciji Evropske mreže za preprečevanje kajenja in zasvojenosti z nikotinom (ENSP – European Network for Smoking and Tobacco Prevention) in Inštituta za ekonomske vede (*The Institute of Economic Sciences*) v **Beogradu med 22. in 24. 10. 2025**, s poudarkom na **ekonomskih vidikih tobaka**. Osnutek programa je na voljo na tej [povezavi](#). Prijave na konferenco so možne na tej [povezavi](#). Konferenca se bo udeležil tudi predstavnik SZOTK.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Strokovni posvet »Zaščita narave pred ogorki, nevarnimi odpadki in plastično embalažo« – 24. 11. 2025](#)

24. 11. 2025 bomo v okviru projekta »Maribor prvi za zaščito narave pred ogorki, nevarnimi odpadki in plastično embalažo«, ki ga sofinancira Mestna občina Maribor, z NVO Ekologi brez meja organizirali **strokovni posvet na temo zaščite narave pred ogorki, nevarnimi odpadki in plastično embalažo**. Posvet bo potekal v prostorih Vetrinje BarCoda v Mariboru, s pričetkom ob 10. uri. Podrobnejše informacije bodo kmalu na voljo na naši [spletni strani](#).

[Svetovni kongres o raku 2026 – 24.–26. september 2026](#)

Svetovni kongres o raku 2026 (World Cancer Congress 2026) bo potekal od 24. do 26. septembra 2026 v Hongkongu. Kongres, ki ga organizira Mednarodna zveza za boj proti raku (Union for International Cancer Control – UICC), bo združil svetovno skupnost na področju raka, z namenom izmenjave znanja, sodelovanja in spodbude ukrepov za obvladovanje raka.

RAZPISI NA PODROČJU ZDRAVJA IN OKOLJA

[Javni razpis za razporeditev sredstev FIHO invalidskim in humanitarnim organizacijam v letu 2026](#)

Razpisuje: Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij

Vrednost razpisa: V javnem razpisu za razporeditev sredstev fundacije v letu 2026 so načrtovana sredstva v skupni višini 23.965.000,00 EUR, in sicer: a) za invalidske organizacije: 15.577.250,00 EUR; b) za humanitarne organizacije: 8.387.750,00 EUR.

Rok prijave: 20. 10. 2025

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program sofinancirajo Ministrstvo za zdravje RS, FIHO in MOM

[Obzorje Evropa: Raziskovalna agenda za preoblikovanje sosesk v lepša, trajnostna in vključujoča okolja](#)

Razpisuje: Evropska komisija

Vrednost razpisa: 118,4 milijona EUR

Rok prijave: 12. 11. 2025

[DUT: Četrti razpis za sofinanciranje projektov, ki bi mestom pomagali pri prehodu na bolj trajnostno gospodarstvo in delovanje](#)

Razpisuje: Partnerstvo DUT

Vrednost razpisa: Predviden obseg sredstev za prijavitelje iz Slovenije je 400.000 EUR. Agencija bo posamezni projekt (so)financirala v skupni višini največ do 150.000 EUR.

Rok prijave: 17. 11. 2025

Trajanje projekta: Največ 36 mesecev.

[EU4H: Razpisi za dodelitev nepovratnih sredstev EU na področju pripravljenosti na krize v okviru programa EU za zdravje za leto 2025](#)

Razpisuje: Izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo (HaDEA)

Vrednost razpisa: 30.000.000 EUR

Rok prijave: 4. 12. 2025